

U ovom broju:

Inicijativa za saradnju
**UJEDINJENIM SNAGAMA
PROTIV KORUPCIJE**

Razgovor sa povodom
U CENTRALI TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Radionica za mlađe novinare
IZAZOVI ISTRAŽIVAČKOG NOVINARSTVA

**IZDAVAČKA DELATNOST
TI SRBIJA**

Izbor za najboljeg
službenika
**VRATIMO OSMEH NA
LICA GRAĐANA**

Putem reformi
KAKO UNAPREDITI PRAKSU JAVNIH NABAVKI U SRBIJI?

Nalepnice u beogradskim opštinama
STOP KORUPCIJI

T TRANSPARENTNOST T

Broj 3

BILTEN TRANSPARENCY INTERNATIONAL SRBIJA

JUN 2001.

Staro-novi problemi

ČETVRTI MODEL PRIVATIZACIJE U SRBIJI

Transparentnost i privatizacija u Crnoj Gori - Netransparentne tačke novog zakonskog rešenja za Srbiju. - Mogućnosti implementacije novog modela

Na okruglom stolu *Privatizacija i transparentnost* u organizaciji Transparency International Srbija i Friedrich Ebert Stiftung održanom 12. juna u Beogradu naši eminentni stručnjaci su izneli svoje stavove o najnovijem predlogu zakona o privatizaciji, prednostima i nedostacima, kao i o mogućnostima njegove implementacije.

O transparentnosti u ekonomiji Crne Gore i procesu privatizacije ovoj republici govorio je prof. dr Veselin Vukotić. Polazna teza njegovog izlaganja je da je transparentnost bitna pretpostavka kako ekonomskog razvoja, tako i demokratskog razvoja celokupnog društva. "Transparentnost je integralni deo sistema, ekonomskog i političkog, i način razmišljanja u jednom dru-

štvu. Transparentnost doživljam kao zaštitu slobode pojedinaca! Stoga je transparentnost sastavni deo kvaliteta života građana."

Uspostavljanje transparentnosti je posebno teško u sredinama gde je sistem vrednosti tako postavljen da se visoko ceni čovek koji je spreman "da učini", tj. ceni se "učinjenost". Kao jedini način da se u ovakvim sredinama afirmiše suprotan princip "neučinjenost" jeste da se demokratizuje politička sfera, bolje informiše javnost i izgrade institucije.

Dr Vukotić je objasnio da je korupcija samo jedna od posledica netransparentnosti: "Pogrešna je predstava da je transparentnost vezana samo za korupciju. Ne! Ona uključuje korupciju, ali je mnogo šira od nje. Ona uključuje sve što se tiče dostupnosti informacijama, njihovoj relevantnosti, poštovanja pravila igre i procedura, kao i kontrolu".

Kada je u pitanju proces privatizacije u Crnoj Gori i tamošnja iskustva, dr Vukotić smatra da na transparentnost privatizacije može da utiče više elemenata: "Ja navodim: (1) metod privatizacije i transparentnost, (2) organizacija i odlučiva-

ZATVORENA VRATA ZA SINDIKATE

"Što se tiče transparentnosti, ne možemo puno da se nadamo od sadašnje Vlade. Vlada Republike Srbije je uputila Zakon na skupštinsko usvajanje bez da je rekla: "Dobar dan" sindikatima. Ako nas nisu pitali prilikom donošenja okvira privatizacije, šta treba očekivati tokom samog procesa?", zapitao se gospodin Darko Marinković, predsednik sindikata UGS Nezavisnost. On je takođe dodao da veću pažnju treba posvetiti socijalnom pitanju i uspostavljanju socijalnog dijaloga.

U pogledu trenutne situacije, gospodin Marinković vidi ohrabrujuću činjenicu u uključivanju novih elemenata u politički život. Prvi od ovih elemenata je sve češće postavljanje pitanja koliko košta država, a drugi element je socijalni standard prosečnog stanovništva: "Samo prožimanje ovih elemenata može naterati državu da radi transparentno i odgovorno".

nastavak na 2. strani

ČETVRTI MODEL PRIVATIZACIJE U SRBIJI

nastavak sa 1. strane nje u procesu privatizacije, **(3)** efikasnost državne administracije, **(4)** znanje i komunikacija sa potencijalnim kupcem, **(5)** jasnost procedura, **(6)** kontrola kontrolora i **(7)** javnost i privatizacija." Nejasnost procedura i neefikasnost administracije su u velikoj meri limitirali privatizaciju u Crnoj Gori. U Ulcinju je, prilikom prodaje jednog od hotela, opštinska administracija preko dva meseca pokušavala da utvrdi širinu

kreacionog odlučivanja", podvukao je dr Danilo Šuković komentarišući četvrti zakon o privatizaciji u Srbiji i dodao da predloženo zakonsko rešenje sadrži nekoliko spornih tačaka. Prvo je pitanje direktne prodaje: "Zakonom je predviđena prodaja na osnovu tendera i aukcija. Problem se javlja u kada ne postoji adekvatna tražnja. U tom slučaju moguća rešenja su direktna prodaja ili neprivatizovanje. Mogućnost direktne prodaje ostavlja širok prostor za po-

lašćena da: inicira, realizuje i kontroliše privatizaciju, itd.

Izlaganja dr Vukotića i dr Šukovića praćeno je mnogobrojnim komentarima prisutnih. Dr Stojan Stamenković zapitao se šta se dešava sa sredstvima dobijenim prodajom "Dve stavke su pri tome bitne: podsticanje razvoja i druge namene. Kada se govori o podsticanju razvoja postavlja se pitanje da li se tu država javlja kao investitor ili će tu biti osnovan kreditni fond? Drugo pitanje je šta sve ulazi pod druge namere?"

Dr Božidar Cerović je u izneo netransparentne tačke predloženog zakona: "Jedna od slabijih strana zakona: previše stvari je centralizovano u jednoj tački. Jedan od nusprodukata jeste netransparentnost i otvaranje prostora za korupciju. Druga sporna tačka jeste uloga Agencije za privatizaciju - ona pokreće, obavlja i kontroliše proces privatizacije. Pri tome je veoma teško odvojiti ove uloge: mi ne znamo kada ona pokreće, a kada kontroliše. Dalje, postoji mogućnost da preduzeće stvori program privatizacije, ali ne zna se po kojim kriterijumima se taj program odobrava, što je još jedan od izvora netransparentnosti. Zakon ne podržava razvoj finansijskih tržišta koja su neophodan uslov uspešne privatizacije. Sledeću netransparentnu tačku predstavlja nepostojanje kriterijuma prodaje i procene preduzeća. Sporna je i uloga konsultanata i njihova ovlašćenja, kao i potencijalno učešće stranih konsultanata."

Dr Cerović je potom ukazao na potencijalne posledice netransparentnosti: "Prvo, i kada se najbolje radi, postojaće sumnja u način rada i nepostojanje konsenzusa oko procesa. Drugo, na svakom konkretnom slučaju javljaće se problem sa bitnim akterima, a to su: zaposleni, menadžeri i javnost koji nisu adekvatno uključeni u proces."

Učesnici su se takođe osvrnuli i na moguće probleme prilikom implementacije novog zakona. Mr Danijel Pantić je ponudio dva rešenja za uspešnu implementaciju: "Prvi način je intenzivan socijalni dijalog i maksimalna otvorenost vlade. Drugi put je administrativno jačanje vlade."

ODGOVOR VLADE

"Ovo nije dobrovoljna privatizacija, već privatizacija obavezna za sve", rekao je dr Miodrag Zec, predstavnik Ministarstva za privatizaciju i jedan od autora najnovijeg predloga zakona o privatizaciji. "Predlog zakona predstavlja presek aktuelne političke volje i političkog interesa i nužno je da procesom privatizacije upravlja zakon. U pogledu rezultata privatizacije treba imati u vidu nepovoljan ambijent u kome se ona dešava. Ma kakav zakon doneli ne može u kratkom roku doći do promene stanja svesti pojedinaca što je najveći ograničavajući faktor za svaku tranziciju. Drugi limitirajući faktor je višestruka i višegodišnja kriza institucija kod nas. Što se tiče transparentnosti, jedno je pitanje da li je u zakon sistemski ugrađena korupcija, a sasvim drugo da li mi predviđamo da će do korupcije doći i na ovaj način treba i prići analizi zakona."

Odgovarajući na pritužbe da je novim zakonom predviđen visok stepen centralizacije, dr Zec je istakao da Agencija za privatizaciju upravlja procesom samo u tehničkom smislu. Institucije kao takve treba da predstavljaju branu za pojavu i razvoj korupcije. Dodatnu prepreku čine obavezna tenderska ili aukcijska procedura, dodao je dr Zec.

Na kraju svog izlaganja dr Zec je izneo ideju osnivanja Skupštinske komisije koja će imati široku odgovornost nad svakim tenderom. Ostalo je otvoreno pitanje da li bi ovakva komisija samo usporila proceduru i u kojoj meri bi ona mogla da vrši monitoring nad gomilama dokumenata koje prate svaki tender.

kanalizacionih cevi, da bi na kraju investitori izgubili strpljenje i otišli.

Na kraju svog izlaganja profesor Vukotić je dodao da su transparentnost budžeta i javnih nabavki podjednako važne kao i transparentnost privatizacije. U Crnoj Gori su sve stavke budžeta fiksirane, jedino Skupština ima nadležnost da ih menja. U pogledu javnih nabavki, sve nabavke čija je vrednost preko 50.000 DEM treba da idu na javni tender.

"Karakteristike poslednjeg predloga zakona o privatizaciji u Srbiji su: **(1)** većinska privatizacija i **(2)** velika uloga vlade uz mogućnost dis-

javu korupcije, uz dodatnu primedbu da se mogu javiti investitori koji nisu zainteresovani za ulaganje i dalji razvoj, već za jeftinu kupovinu".

"Novi zakon opterećen je i pitanjem ko prodaje društveno preduzeće? Postoji realna opasnost da krajnji efekat bude podržavanje velikogbroja preduzeća." Pored navedenih, dr Šuković je istakao više spornih pitanja: sukob političkih interesa, mogućnost favorizovanja jednih na račun drugih, kako država može kompetetno da odluči o prestrukturiranju preduzeća, zatim pitanje administrativne diskrecije Agencije za privatizaciju koja je ov-

U CENTRALI TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Gospodin Predrag Jovanović i gospodin Danijel Pantić, predsednik i potpredsednik Transparency International Srbija su početkom maja posetili Sekretarijat Transparency Internationala u Berlinu. Prilikom ove radne posete razgovarali su sa visokim zvaničnicima Transparency Internationala i predstavili aktivnosti i planove TI Srbije. Tim povodom razgovarali smo sa dr Jovanovićem i mr Pantićem o utiscima koje su poneli iz Berlina, mogućnostima i planovima za dalju saradnju.

Vaš najznačajniji susret u Berlinu bio je sastanak regionalnog odeljenja za Centralnu i Istočnu Evropu.

P. Jovanović: U ponedeljak 30. maja, predsednik TI ogranaka Bosna i Hercegovina Boris Divjak i ja prisustvovali smo sastanku regionalnog odeljenja za Centralnu i Istočnu Evropu i zemlje bivšeg Sovjetskog Saveza koji je vodio prvi čovek odeljenja gospodin Miklos Marshall. Na samom početku sastanka, gospodin Marshall nam je čestitao otvaranje kancelarija ističući da su ova dva ogranaka bila među najaktivnijima u regionu od početka godine, te da su postala prepoznatljiva u svojim zemljama. Posebno je bio impresioniran saradnjom TI Srbije i TI BiH sa domaćim vlastima i činjenicom da su, nepuna dva meseca po osnivanju, postali prepoznatljivi (vidljivi) u svojim zemljama. Ogranci su se aktivno uključili u proces reformi svojih zemalja, pružajući stručnu pomoć svojim vladama kako da se smanje mogućnosti za korupciju tokom ključnih tranzitornih procesa, kao što su: privatizacija, reforma budžeta, reforma javnih nabavki itd.

Upoznali ste predstavnike odeljenja sa aktivnostima TI Srbije. Šta bi ste izdvojili kao najbitnije?

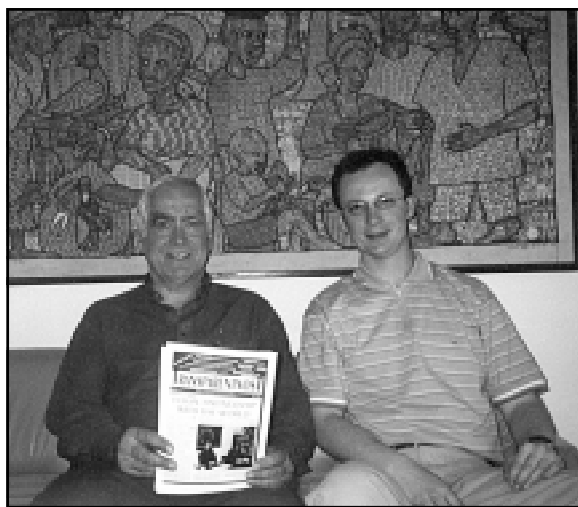
P. Jovanović: Informisao sam sagovornike iz TI sekretarijata o seminarima o budžetiranju namenjene lokalnoj samoupravi koji su završeni početkom godine. Uz nova znanja o tome kako se budžet pravi po evropskim standardima i kako opština može da dođe do dodatnih izvora prihoda, svaka opština obuhvaćena programom treba da dobije i standardizovani softver koji će joj pomoći da efikasnije i transparentnije vodi budžet.

Kancelarija u Beogradu nije se ograničila samo na edukaciju, već organizuje i akcije, poput: *Biramo najboljeg opštinskog službenika*. Cilj akcije je da se uspostavi novi odnos između vlasti i građana gde će se vlasti odnositi prema građanima odgovor-

no i sa uvažavanjem. Krajnji cilj bi bio da funkcioneri i službenici počnu da poštuju dva važna principa: javnost u radu i odgovornost koji su bili potpuno zanemareni tokom vladavine prethodnog režima.

Ovako je izgledao dosadašnji rad TI Srbija. Koji su prioriteti za naredni period?

P. Jovanović: To je, pre svega, reforma javnih nabavki u opštinama Srbije. Pored rada na pravljenu procedure koja bi bila harmonizovana sa evropskim standardima i, istovremeno, usklađena sa domaćim regulatornim okvirom, program predviđa da se odeljenja za javne nabavke u odabranim opštinama kompjuterizuju. Osim toga, svako od tih odeljenja

Peter Eigen, predsednik TI i Danijel Pantić, potpredsednik TI Srbija

bi bilo povezano na Internet i dobilo bi odgovarajući softver za vođenje javnih nabavki. U sledećem koraku bi se ove opštine međusobno povezale u mrežu u kojoj bi se, sa druge strane, pojavili ponuđači - firme sa teritorija ovih opština koje bi nudile svoje proizvode i usluge. Time bi se stvorila svojevrsna internet berza koja bi omogućila efikasnu konkurenciju i transparentnost kod javnih nabavki koje vrše opštine.

Istakli ste rad na reformi javnih nabavki kao najbitniju stavku budućeg rada. Zašto je pitanje javnih nabavki toliko važno za Srbiju i kako vidite naredne korake na tom planu?

P. Jovanović: Srbija je jedina zemlja u regionu koja još uvek nema Zakon o javnim nabavkama (čak ga i Crna Gora ima!). Transparency International ima veliki potencijal, sadržan u velikom ekspertskom znanju i iskustvu stečenom u skoro 80 zemalja (i svim zemljama u tranziciji) koje

je uobličeno u procedure i pravila od kojih je najpoznatiji Ugovor o integritetu (Integrity Pact). Ova vrsta ugovora se pokazala veoma efikasnom tamo gde nema efikasnih sankcija za manipulacije i zloupotrebe tokom tendera i aukcija. Stoga je veoma koristan u suzbijanju korupcije kod većih javnih nabavki u zemljama u tranziciji, kao i u zemljama Latinske Amerike.

Ovakav ugovor bi mogao da se primenjuje i u Srbiji, dok se ne donese zakon o javnim nabavkama i dok se ne usvoje procedure koje bi bile harmonizovane sa evropskim standardima. Međutim, donošenje zakona o javnim nabavkama je od prvorazrednog značaja za zemlju i Transparency International bi svojim znanjem i iskustvom mogao dosta da pomogne vladi Srbije.

Naš sledeći sagovornik je gospodin Danijel Pantić, generalni sekretar Evropskog pokreta i potpredsednik TI Srbija. Kakve su Vaše impresije iz Berlina?

D. Pantić: Izdvojio bih dve stvari. Prva je panel prezentacija gde smo gospodin Boris Divjak, predsednik TI Bosna i Hercegovina i ja pred celim osobljem Sekretarijata prezentovali aktivnosti naša dva nacionalna ogranaka. Drugi je razgovor sa Piterom Eigenom, osnivačem Transparency Internationala u kome smo gospođa Sara Morante i ja predstavili rad TI Srbije i Evropskog pokreta. Posebno smo se osvrnuli na Istanbulsku inicijativu i njen značaj za regiju.

Možete nam reći kakve su bile reakcije na Vašu prezentaciju u Sekretarijatu?

D. Pantić: Važnost ovo sastanka proističe iz činjenice da Sekretarijat TI pokriva 80 zemalja i njihovih nacionalnih ogranaka. Ovogodišnje okupljanje ogranaka se održava na jesen u Češkoj i članovi Sekretarijata su stoga dodatno zainteresovani za situaciju u regiji. Govorio sam o sastanku i aktivnostima ogranaka. Prejekat *Jačanje transparentnosti budžetiranja i javnih nabavki u Srbiji* osmišljen je nakon jedne radionice Evropskog pokreta krajem 1999. godine. Zatim su identifikovani partneri i započeta je saradnja. Veoma je bitno istaći da je projekat započet odmah nakon promena, u oktobru 2000. godine.

Primio Vas je i gospodin Eigen, osnivač i predsednik Transparency Internationala.

nastavak na 4. strani

U CENTRALI TRANSPARENCY INTERNATIONAL

nastavak sa 3. strane

D. Pantić: Piter Eigen je čovek koji je započeo i osmislio celu stvar. Gospođa Morante i ja smo prezentovali rad naše organizacije. Razgovor je potom usmeren na reformu sistema javnih nabavki. Gospodin Eigen je posebno bio zainteresovan za Istanbulsku inicijativu jer je on sam stručnjak u ovoj oblasti. Tom prilikom gospodin Eigen mi je poklonio svoje lične knjige o proceduri javnih nabavki koju je koristila Svetska banka.

Na kraju razgovora, gospodin Eigen nam je uputio iskrenu podršku i istakao da treba da budemo ponosni na činjenicu da smo sami započeli aktivnosti i to pre demokratskih promena. TI Srbija je jedna od retkih organizacija koja je prvo samostalno započela sa radom na konkretnim aktivnostima, a potom je osnovan nacionalni ogranak na inicijativu iz berlinske centrale.

Sastanak odeljenja TI za Centralnu i istočnu Evropu

Inicijativa za saradnju

UJEDINJENIM SNAGAMA PROTIV KORUPCIJE

"Sastanak smo organizovali u cilju međusobnog upoznavanja, predstavljanja projekata na kojima su naše organizacije angažovane i planova za skoriju budućnost. Smatramo da jedna ovakva ideja razmene iskustava može značajno doprineti podizanju kvaliteta antikorupcijskih aktivnosti i njihovom usmeravanju na najugroženije tačke sistema. Takođe, cilj nam je da razradimo strategiju budućeg rada i da koordinacijom aktivnosti postignemo najbolje rezultate", rekao je Danijel Pantić, generalni sekretar Evropskog pokreta u Srbiji, na početku prvog koordinacionog sastanka ne-

vladinih organizacija angažovanih u borbi protiv korupcije održanom u Beogradu 15. maja 2001. godine.

Sastanku su prisustvovali predstavnici domaćih nevladinih organizacija angažovanih u oblasti antikorupcije: Transparency International Srbija, Centar za menadžment, Centar za liberalno demokratske studije, Centar za proučavanje alternativa, Građanske inicijative, Narodni pokret Otpor. Svaka od navedenih organizacija aktivna je u jednom ili više segmenata antikorupcijske aktivnosti: od edukacije mladih profesionalaca, preko okruglih stolova i analize

fenomena i raspostranjenosti na teritoriji Srbije putem anketa do konkretnih inicijativa na terenu. U planu je pokretanje jake medijske kampanje, angažman na standardizaciji javnih nabavki, otvaranje SOS telefona kako bi građani mogli da prijave slučajeve korupcije sa kojima se susreću u svakodnevnim aktivnostima.

Navedene aktivnosti predstavljaju okvir jedne sveobuhvatne antikorupcijske kampanje i ovaj sastanak ima za ideju da inicira koordinaciju aktivnosti radi što boljeg efekta. Istovremeno, koordinacija ima svoj značaj i za strane donatore i ukazuje na stepen razvijenosti i sposobnosti nevladinog sektora kod nas. Predstavnici organizacija su takođe inicirali i intenzivniju saradnju sa vladajućim strankama, ali i zajednički pritisak sa ciljem boljeg informisanja javnosti o novim zakonskim rešenjima i tekućim promenama u zemlji.

Inicijativa Transparency International Srbija za koordinaciju je ocenjena kao veoma dobar početak buduće saradnje. Prisutni su se složili da ovakve sastanke treba nastaviti: svakog meseca druga organizacija će biti domaćin susreta. Takođe je predloženo da se u rad uključe i druge, potencijalno zainteresovane organizacije i time ojača novoformljeni antikorupcijski blok.

LANAC KONKRETNIH AKTIVNOSTI

Aktivnosti organizacija učesnica sastanka usmerene su ka ograničavanju i prevenciji korupcije:

- **Transparency International Srbija:** program *Jačanje transparentnosti budžetiranja i javnih nabavki u opštinama Srbije.*
- **Centar za menadžment:** Program *antikorupcijske obuke - Menon*
- **Centar za liberalno demokratske studije:** rad na istraživanju raspostranjenosti korupcije u Srbiji i formulisanju *Antikorupcijske platforme*
- **Centra za proučavanje alternativa:** nekoliko sondiranja stavova javnog mnjenja o pojavnim oblicima korupcije
- **Građanske inicijative:** okrugli stolovi sa ciljem edukacije stanovništva u unutrašnjosti Srbije
- **Narodni pokret Otpor:** antikorupcijski projekat koji kreće u junu sa dva pravca delovanja: (1) jaka medijska kampanja i (2) rad sa stanovništvom u 80 lokalnih kancelarija.

KAKO UNAPREDITI PRAKSU JAVNIH NABAVKI U SRBIJI?

Srbija je jedina zemlja u regionu koja nema uređenu proceduru javnih nabavki: odgovarajući republički zakon još nije donet, a u međuvremenu je razvijeno mnoštvo internih procedura. Kako regulisati postojeću praksu i koji su potencijalni putevi reformi bila su osnovna pitanja radionice o javnim nabavkama u organizaciji TI Srbija i Programa za razvoj Ujedinjenih nacija održane 10. aprila u Beogradu.

Prema već ustaljenoj praksi prvi predavač je bio strani ekspert, gospodin Wayne Wittig, predstavnik Međunarodnog trgovačkog centra (ITC). On je upoznao prisutne sa međunarodnim standardima u javnim nabavkama, ITC procedurama, kao i sa potencijalnim efektima unapređenja javnih nabavki na nacionalnu ekonomiju. On je naglasio da pravilna procedura javnih nabavki može uvećati nacional-

ni budžet, ohrabriti investicije i pomoći razvoj lokalnih preduzeća.

Nakon uvodnog predavanja, usledila je živa diskusija, uz navođenje brojnih primera iz domaće prakse. Predstavnici lokalnih vlasti iz Kruševca rekli su da su javne nabavke za opštinu, za vreme socijalista, išle isključivo preko dve firme - jedna je bila u sastavu SPS-a, a druga je bila mlerska radnja. Dolaskom nove vlasti nastavilo se sa starom praksom raspisivanja internih konkursa, tako da se sada kupovine iz opštinskog budžeta obavljaju preko preduzeća koje posluje u sastavu fudbalskog kluba.

Predstavnik Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje ukazao je na probleme koji postoje na višem, republičkom nivou. Tako, na primer, bolnice same raspisuju konkurse i sklapaju ugovore za nabavku potrošnog materijala, a Zavodu za zdravstveno osiguranje samo stižu računi za naplatu, a da pri tom, Zavod nema nikakvu kontrolu nad time kakvi su ugovorni uslovi i kako se oni poštuju.

D o s a d a š n j a praksa javnih nabavki otvorila je veliki prostor za zloupotrebe, s obzirom da je država najveći potrošač. Prema procenama Svetske banke 20-30% bruto društvenog proizvoda troši se za javne nabavke.

Javni konkursi su kod nas uglavnom formalno raspisivani jer su pobednici bili unapred poznati. Događalo se da jedna ista firma konkuriše sa tri ponude pod tri različita imena. Takođe se dešava da se, pošto se ugovor sklopi, sačine aneksi ugovora kojima se cena višestruko nadogradi.

Tokom razgovora zaključeno je da je neophodno usvajanje procedure javnih nabavki, obuka i tehničko opremanje ljudi koji će se tim poslovima baviti. Pri tom je istaknuto da je pisanje zakona u stvari najlakši deo pos-

la, a da je pravi posao vezan za primenu propisa. Stvaranje državnih tela koja će moći da profesionalno i odgovorno obavljaju javne nabavke traži dosta vremena, rada i para. Tu se pre svega misli na posao obuke ljudi i njihovo adekvatno tehničko opremanje i nagrađivanje (plaćanje).

Gospodin Šebrek iz ministarstva za socijalna pitanja je, kao pozitivan primer, naveo tender za kupovinu hrane koji je raspisalo njegovo ministarstvo povodom donacije italijanske vlade. Konkurs je objavljen na tri jezika, u dva najpoznatija domaća lista, dva dana za redom. Poziv na tender se našao i na oglasnim tablama privrednih komora Jugoslavije, Srbije i Beograda.

UDRUŽENIM SNAGAMA

Radionici su prisustvovali predstavnici velikog broja opština, ministarstava, domaćih i međunarodnih organizacija:

- ekspertski tim TI Srbije i Evropskog pokreta u Srbiji
- gospodin Wayne Wittig, predstavnik ITC (International Trade Center)
- gospodin Thomas Kerscher, Program za razvoj Ujedinjenih nacija
- predstavnici Ministarstva za finansije, Ministarstva za socijalna pitanja, Ministarstva pravde i lokalne samouprave i Fonda za zdravstveno osiguranje
- gospodin Boris Divjak, predsednik TI Bosna i Hercegovina
- predstavnici opština uključeni u projekat *Jačanje transparentnosti budžetiranja i javnih nabavki u opštinama Srbije*.

Indira Verem, koordinator programa i Wayne Wittig, ekspert ITC/UNCTD

Svaki ponuđač hrane morao je da ima propisani sertifikat o kvalitetu. Oformljena je komisija u koju su ušli i predstavnici donatora. Pored kvaliteta i cene ponude, u obzir je uzeta i poslovna uspešnost ponuđača. Učesnici konkursa, kao ni krajnji korisnici pomoći, nisu kasnije imali nikakve primedbe, a cena je bila za 30% niža od očekivane.

Na kraju radionice *Praksa javnih nabavki i pravci reforme*, dr Predrag Jovanović, predsednik TI Srbije, sumirao je zaključke i najavio da će rad na standardizaciji i razvoju prakse javnih nabavki na opštinskom nivou imati prioritet u budućem radu TI Srbije.

Eva Vajda i Irina Slavković na radionici istraživačkog novinarstva

Radionica za mlade novinare

IZAZOVI ISTRAŽIVAČKOG NOVINARSTVA

"U poslednje dve godine moj život izgleda kao film. Ponekad se probudim ujutro, a da nisam ni sama sigurna da li mi se to stvarno juče desilo... jeste, moje ime je poznato u celoj Mađarskoj, mada smo izbegavali pojavljivanje na televiziji, tako da mogu neopaženo do prolazim gradom... Jedno vreme je priča o os-tavkama u parlamentu bila toliko popularna da su

svi samo pričali o tome. Jednom prilikom taksista me je pitao da li sam čula za to? Bila sam malo umorna i nervozna i odgovorila sam mu instinktivno da nisam, na šta mi je ponovo ispričao celu priču. Prosto nisam mogla da se sakrijem..." započela je priču o svom radu gospođica Eva Vajda, novinarka iz Mađarske, na pilot radionici istraživačkog novinarstva održanoj 25. i 26. maja u Beogradu, u organizaciji Transparency International Srbija. Radionicu je finansijski pomogao IREX.

Početna ideja ovog okupljanja bila je predstavljanje koncepta istraživačkog novinarstva grupi naših mladih novinara. Rad na istraživačkom novinarstvu i medijsko izveštavanje u celini mogu veoma mnogo da doprinesu antikorupcijskoj akciji. Uloga medija je tu dvojaka: sa jedne strane oni se bave i razotkrivaju konkretne slučajeve korupcije, a sa druge, kao najznačajniji segment civilnog društva, utiču na formiranje javnog mnjenja i jedne opšte antikorupcijske atmosfere u društvu. Istraživačko novinarstvo je, kao i većina drugih oblika objektivnog izveštavanja stavljena u zapećak tokom prethodnog režima i sada je neophodna njegova reaffirmacija i ponovo učenje metoda i tehnika, što je, po prirodi programske orijentacije, jedna od aktivnosti TI Srbije.

Na radionici *Izazovi istraživačkog novinarstva* prisutni novinari su mogli da se upoznaju sa iskustvom svojih kolega iz Mađarske i Slovačke: gospođice Eve Vajde i gospodina Vili-jema Štrelingera. Saznali smo da rad u ovoj oblasti donosi mnogo prednosti, od opšte prepoznatljivosti i slave, preko rada na onome što se smatra pravim novinarstvom u vidu analize, istrage, pa do primetnog uticaja na

IZDAVAČKA DELATNOST TI SRBIJA

Tokom maja i početkom juna izdali smo dve publikacije koje Vam ovde kratko predstavljamo:

Aleksandar Fatić:

"GRECO izveštaj"

Na osnovu upitnika ustanovljenog na trećem sastanku GRECA Transparency International Srbija je izvršila analizu:

(1) Globalnog okvira antikorupcijskih aktivnosti u Srbiji: pravosuđe, institucije, mehanizmi i prevencija;

(2) Nezavisnost, autonomiju i moć ljudi ili tela sa ovlašćenjima da učestvuju u prevenciji, istrazi i kažnjavanju slučajeva korupcije u Srbiji.

Transparency International Srbija se nada da će ovo istraživanje moći da posluži kao osnova za osmišljavanje antikorupcijske strategije i politike koju Vlada Srbije namerava da razvije nakon usvajanja Rezolucije o borbi protiv korupcije. Ono takođe daje mogućnost i međunarodnim organizacijama i institucijama da prouče situaciju u Srbiji na početku post-Miloševićevog perioda. S obzirom da je studija urađena po međunarodnim kriterijumima, ona pruža osnovu i za komparativna istraživanja, bilo ona longitudinalna (poređenja situacije nakon određenog perioda) ili latitudinalna (poređenja sa drugim zemljama). Studija takođe predstavlja i solidnu polaznu tačku daljnjih istraživanja u oblasti korupcije u Srbiji od strane organizacija, medija, nevladinih organizacija i drugih relevantnih organizacija.

Grupa autora:

"Privatizacija i transparentnost"

Iako privatizacija u svojoj osnovi vodi smanjivanju mogućnosti za korupciju, jer oduzima određene resurse iz ruku države, sam proces privatizacije nosi velike mogućnosti za cvetanje korupcije. Jedini način da se to spreči jeste da javnost ima uvid u to pod kojim se uslovima sklapaju ugovori i da reaguje na pokušaj prikrivanja i manipulacije.

Zbog toga smatramo da je neophodno da javnosti skrenemo pažnju, na samom početku novog talasa privatizacije, na jedan vrlo važan aspekt privatizacije, a to je njena transparentnost, tj. stepen do koga javnost ima uvid u privatizacione ugovore. Otvaranje rasprave na ovu temu svakako je prvi korak u zaštiti javnog interesa (građana) u procesu privatizacije. Efikasnost sa kojom će se ovaj interes štititi zavisi od zainteresovanosti i pritiska javnosti da se u procesu privatizacije njihov interes poštuje.

Publikacija sadrži poglavlja o transparentnosti privatizacije u Srbiji i Crnoj Gori, kratak prikaz transparentnosti konkretnog slučaja privatizacije Beočinske cementare, kao i prikaz transparentnosti privatizacije bugarskog Telekomu i aukcije za dozvolu drugom GSM operateru u Bugarskoj, koja se smatra za najtransparentniju javnu aukciju u regiji.

javno mnjenje i tok dešavanja u zemlji. Na drugom polu je ono što se može nazvati "mračnom stranom" istraživačkog novinarstva: policijska istraga, privođenje, pretnje, tužbe... Gospođici Vajdi su u dvorište kuće bacili eksplozivnu napravu, a sve što je milicija mogla da odgovori je da se one lako mogu naći na Kineskoj pijaci i da nema smisla istraživati ko je bacio, s obzirom da ima dosta potencijalnih kandidata. Gospodin Štrelinger je zbog razotkrivanja političkog skandala tužen za, do sada, najveću svotu u novoj istoriji Slovačke i nije siguran da zbog svog rada neće biti i osuđen. Uvereni smo da ova iskustva mogu da pomognu i našim novinarima u budućem radu i da im ukažu na potencijalne poteškoće i prednosti ovakvog rada.

Eva Vajda i Vilijem Štrelinger su takođe uveli polaznike kursa u koncept istraživačkog novinarstva. Zajedno sa gospođicom Vajdom, kombinacijom najbolje ponuđene definicije i svakodnevnog iskustva, definisali smo koncept istraživačkog novinarstva. Ona je takođe govorila i o metodama koje se koriste, o neophodnosti pravnih saveta, kao i o etičkom pitanju u okviru istraživačkog novinarstva. Gospodin Štrelinger je dodao da je jedini pravi recept za uspešan rad u oblasti istraživačkog novinarstva neumoran rad, dosta čitanja, stalne analize. On veruje da ne postoji jedinstveni recept ili model istrage - svako mora da pronađe svoj put i da se prilagodi potrebama slučaja koji prati. Na kraju su gospođica Vajda i gospodin Štrelinger zajedno zaključili da, bez obzira na sve poteškoće, rad na istraživačkom novinarstvu predstavlja najlepší deo njihovog novinarskog iskustva i da je to svakako put koji treba slediti. Poželeli su prisutnim novinarima da istraju na svom pionirskom radu, ističući da uspeh i kvalitet rada daju sigurne rezultate.

Izbor za najboljeg službenika

VRATIMO OSMEH NA LICA GRAĐANA

Da li Vam je dosta čekanja u redovima ispred opštinskih šaltera? Da li i Vas nervira ulaženje preko veze u svaku kancelariju? Da li ste umorni od neljubaznih odgovora sa druge strane šaltera? Ako ste na sva ili neko od ovih pitanja odgovorili pozitivno, onda je krajnje vreme da posetite opštine Čukarica, Kikinda i Niš i tamo na licu mesta pokažete svoje (ne)zadovoljstvo radom opštinskih službi. Možda budete i iznenađeni...

Transparency International Srbija je u okviru programa *Jačanje transparentnosti budžetiranja i javnih nabavki u opštinama Srbije* započela akciju *Građani biraju najboljeg opštinskog službenika* na teritorijama tri pilot opštine. Aktivnosti su prvo započete u opštini Čukarica, 8. maja, potom u opštini Kikinda 17. maja i u gradu Nišu 23. maja 2011. godine. Akcija je pokrenuta sa ciljem poboljšanja kvaliteta rada i funkcionisanja opštinskih službi sa krajnjom idejom da opština postane jedinstveni servis građana.

Tokom mesec dana trajanja akcije građani će imati mogućnost da nakon posete opštini ocene i kvalitet usluge. Uz svaki šalter biće postavljeni upitnik koji sadrži pitanja o ljubaznosti, brzini pružanja usluga, us-

pešnosti pružanja usluga, da li je službenik pružio uslugu nekome preko reda, kao i prostor za dodatne primedbe. Građani će, po-

Šta je dobra opština?

ALTERNATIVNA ANKETA

Motivirani smo da posetimo i ocenimo rad svih opštinskih šaltera i kancelarija u okviru ovog projekta.

1. Ocena na skali od 1 do 5 (1 je najloša, 5 je najbolja) za:

- 1.1. Ljubaznost: 1 2 3 4 5
- 1.2. Brzina pružanja usluge: 1 2 3 4 5
- 1.3. Kvalitet pružanja usluge: 1 2 3 4 5

2. Da li ste primetili da li neprijateljski opštinski radnici ometaju pružanje usluga?

- 2.1. Da: 1 2 3 4 5
- 2.2. Ne: 1 2 3 4 5

3. Molimo vas da napišete dodatne komentare i sugestije: _____

4. Molimo vas da napišete ime i prezime: _____

5. Molimo vas da napišete adresu: _____

6. Molimo vas da napišete telefon: _____

7. Molimo vas da napišete e-mail: _____

8. Molimo vas da napišete adresu: _____

9. Molimo vas da napišete telefon: _____

10. Molimo vas da napišete e-mail: _____

11. Molimo vas da napišete adresu: _____

12. Molimo vas da napišete telefon: _____

13. Molimo vas da napišete e-mail: _____

14. Molimo vas da napišete adresu: _____

15. Molimo vas da napišete telefon: _____

16. Molimo vas da napišete e-mail: _____

17. Molimo vas da napišete adresu: _____

18. Molimo vas da napišete telefon: _____

19. Molimo vas da napišete e-mail: _____

20. Molimo vas da napišete adresu: _____

21. Molimo vas da napišete telefon: _____

22. Molimo vas da napišete e-mail: _____

23. Molimo vas da napišete adresu: _____

24. Molimo vas da napišete telefon: _____

25. Molimo vas da napišete e-mail: _____

26. Molimo vas da napišete adresu: _____

27. Molimo vas da napišete telefon: _____

28. Molimo vas da napišete e-mail: _____

29. Molimo vas da napišete adresu: _____

30. Molimo vas da napišete telefon: _____

31. Molimo vas da napišete e-mail: _____

32. Molimo vas da napišete adresu: _____

33. Molimo vas da napišete telefon: _____

34. Molimo vas da napišete e-mail: _____

35. Molimo vas da napišete adresu: _____

36. Molimo vas da napišete telefon: _____

37. Molimo vas da napišete e-mail: _____

38. Molimo vas da napišete adresu: _____

39. Molimo vas da napišete telefon: _____

40. Molimo vas da napišete e-mail: _____

41. Molimo vas da napišete adresu: _____

42. Molimo vas da napišete telefon: _____

43. Molimo vas da napišete e-mail: _____

44. Molimo vas da napišete adresu: _____

45. Molimo vas da napišete telefon: _____

46. Molimo vas da napišete e-mail: _____

47. Molimo vas da napišete adresu: _____

48. Molimo vas da napišete telefon: _____

49. Molimo vas da napišete e-mail: _____

50. Molimo vas da napišete adresu: _____

51. Molimo vas da napišete telefon: _____

52. Molimo vas da napišete e-mail: _____

53. Molimo vas da napišete adresu: _____

54. Molimo vas da napišete telefon: _____

55. Molimo vas da napišete e-mail: _____

56. Molimo vas da napišete adresu: _____

57. Molimo vas da napišete telefon: _____

58. Molimo vas da napišete e-mail: _____

59. Molimo vas da napišete adresu: _____

60. Molimo vas da napišete telefon: _____

61. Molimo vas da napišete e-mail: _____

62. Molimo vas da napišete adresu: _____

63. Molimo vas da napišete telefon: _____

64. Molimo vas da napišete e-mail: _____

65. Molimo vas da napišete adresu: _____

66. Molimo vas da napišete telefon: _____

67. Molimo vas da napišete e-mail: _____

68. Molimo vas da napišete adresu: _____

69. Molimo vas da napišete telefon: _____

70. Molimo vas da napišete e-mail: _____

71. Molimo vas da napišete adresu: _____

72. Molimo vas da napišete telefon: _____

73. Molimo vas da napišete e-mail: _____

74. Molimo vas da napišete adresu: _____

75. Molimo vas da napišete telefon: _____

76. Molimo vas da napišete e-mail: _____

77. Molimo vas da napišete adresu: _____

78. Molimo vas da napišete telefon: _____

79. Molimo vas da napišete e-mail: _____

80. Molimo vas da napišete adresu: _____

81. Molimo vas da napišete telefon: _____

82. Molimo vas da napišete e-mail: _____

83. Molimo vas da napišete adresu: _____

84. Molimo vas da napišete telefon: _____

85. Molimo vas da napišete e-mail: _____

86. Molimo vas da napišete adresu: _____

87. Molimo vas da napišete telefon: _____

88. Molimo vas da napišete e-mail: _____

89. Molimo vas da napišete adresu: _____

90. Molimo vas da napišete telefon: _____

91. Molimo vas da napišete e-mail: _____

92. Molimo vas da napišete adresu: _____

93. Molimo vas da napišete telefon: _____

94. Molimo vas da napišete e-mail: _____

95. Molimo vas da napišete adresu: _____

96. Molimo vas da napišete telefon: _____

97. Molimo vas da napišete e-mail: _____

98. Molimo vas da napišete adresu: _____

99. Molimo vas da napišete telefon: _____

100. Molimo vas da napišete e-mail: _____

101. Molimo vas da napišete adresu: _____

102. Molimo vas da napišete telefon: _____

103. Molimo vas da napišete e-mail: _____

104. Molimo vas da napišete adresu: _____

105. Molimo vas da napišete telefon: _____

106. Molimo vas da napišete e-mail: _____

107. Molimo vas da napišete adresu: _____

108. Molimo vas da napišete telefon: _____

109. Molimo vas da napišete e-mail: _____

110. Molimo vas da napišete adresu: _____

111. Molimo vas da napišete telefon: _____

112. Molimo vas da napišete e-mail: _____

113. Molimo vas da napišete adresu: _____

114. Molimo vas da napišete telefon: _____

115. Molimo vas da napišete e-mail: _____

116. Molimo vas da napišete adresu: _____

117. Molimo vas da napišete telefon: _____

118. Molimo vas da napišete e-mail: _____

119. Molimo vas da napišete adresu: _____

120. Molimo vas da napišete telefon: _____

121. Molimo vas da napišete e-mail: _____

122. Molimo vas da napišete adresu: _____

123. Molimo vas da napišete telefon: _____

124. Molimo vas da napišete e-mail: _____

125. Molimo vas da napišete adresu: _____

126. Molimo vas da napišete telefon: _____

127. Molimo vas da napišete e-mail: _____

128. Molimo vas da napišete adresu: _____

129. Molimo vas da napišete telefon: _____

130. Molimo vas da napišete e-mail: _____

131. Molimo vas da napišete adresu: _____

132. Molimo vas da napišete telefon: _____

133. Molimo vas da napišete e-mail: _____

134. Molimo vas da napišete adresu: _____

135. Molimo vas da napišete telefon: _____

136. Molimo vas da napišete e-mail: _____

137. Molimo vas da napišete adresu: _____

138. Molimo vas da napišete telefon: _____

139. Molimo vas da napišete e-mail: _____

140. Molimo vas da napišete adresu: _____

141. Molimo vas da napišete telefon: _____

142. Molimo vas da napišete e-mail: _____

143. Molimo vas da napišete adresu: _____

144. Molimo vas da napišete telefon: _____

145. Molimo vas da napišete e-mail: _____

146. Molimo vas da napišete adresu: _____

147. Molimo vas da napišete telefon: _____

148. Molimo vas da napišete e-mail: _____

149. Molimo vas da napišete adresu: _____

150. Molimo vas da napišete telefon: _____

151. Molimo vas da napišete e-mail: _____

152. Molimo vas da napišete adresu: _____

153. Molimo vas da napišete telefon: _____

154. Molimo vas da napišete e-mail: _____

155. Molimo vas da napišete adresu: _____

156. Molimo vas da napišete telefon: _____

157. Molimo vas da napišete e-mail: _____

158. Molimo vas da napišete adresu: _____

159. Molimo vas da napišete telefon: _____

160. Molimo vas da napišete e-mail: _____

161. Molimo vas da napišete adresu: _____

162. Molimo vas da napišete telefon: _____

163. Molimo vas da napišete e-mail: _____

164. Molimo vas da napišete adresu: _____

165. Molimo vas da napišete telefon: _____

166. Molimo vas da napišete e-mail: _____

167. Molimo vas da napišete adresu: _____

168. Molimo vas da napišete telefon: _____

169. Molimo vas da napišete e-mail: _____

170. Molimo vas da napišete adresu: _____

171. Molimo vas da napišete telefon: _____

172. Molimo vas da napišete e-mail: _____

173. Molimo vas da napišete adresu: _____

174. Molimo vas da napišete telefon: _____

175. Molimo vas da napišete e-mail: _____

176. Molimo vas da napišete adresu: _____

177. Molimo vas da napišete telefon: _____

178. Molimo vas da napišete e-mail: _____

179. Molimo vas da napišete adresu: _____

180. Molimo vas da napišete telefon: _____

181. Molimo vas da napišete e-mail: _____

182. Molimo vas da napišete adresu: _____

183. Molimo vas da napišete telefon: _____

184. Molimo vas da napišete e-mail: _____

185. Molimo vas da napišete adresu: _____

186. Molimo vas da napišete telefon: _____

187. Molimo vas da napišete e-mail: _____

188. Molimo vas da napišete adresu: _____

189. Molimo vas da napišete telefon: _____

190. Molimo vas da napišete e-mail: _____

191. Molimo vas da napišete adresu: _____

192. Molimo vas da napišete telefon: _____

193. Molimo vas da napišete e-mail: _____

194. Molimo vas da napišete adresu: _____

195. Molimo vas da napišete telefon: _____

196. Molimo vas da napišete e-mail: _____

197. Molimo vas da napišete adresu: _____

198. Molimo vas da napišete telefon: _____

199. Molimo vas da napišete e-mail: _____

200. Molimo vas da napišete adresu: _____

201. Molimo vas da napišete telefon: _____

202. Molimo vas da napišete e-mail: _____

203. Molimo vas da napišete adresu: _____

204. Molimo vas da napišete telefon: _____

205. Molimo vas da napišete e-mail: _____

206. Molimo vas da napišete adresu: _____

207. Molimo vas da napišete telefon: _____

208. Molimo vas da napišete e-mail: _____

209. Molimo vas da napišete adresu: _____

210. Molimo vas da napišete telefon: _____

211. Molimo vas da napišete e-mail: _____

212. Molimo vas da napišete adresu: _____

213. Molimo vas da napišete telefon: _____

214. Molimo vas da napišete e-mail: _____

215. Molimo vas da napišete adresu: _____

216. Molimo vas da napišete telefon: _____

217. Molimo vas da napišete e-mail: _____

218. Molimo vas da napišete adresu: _____

219. Molimo vas da napišete telefon: _____

220. Molimo vas da napišete e-mail: _____

221. Molimo vas da napišete adresu: _____

222. Molimo vas da napišete telefon: _____

223. Molimo vas da napišete e-mail: _____

224. Molimo vas da napišete adresu: _____

225. Molimo vas da napišete telefon: _____

226. Molimo vas da napišete e-mail: _____

227. Molimo vas da napišete adresu: _____

228. Molimo vas da napišete telefon: _____

229. Molimo vas da napišete e-mail: _____

230. Molimo vas da napišete adresu: _____

231. Molimo vas da napišete telefon: _____

232. Molimo vas da napišete e-mail: _____

233. Molimo vas da napišete adresu: _____

234. Molimo vas da napišete telefon: _____

235. Molimo vas da napišete e-mail: _____

236. Molimo vas da napišete adresu: _____

237. Molimo vas da napišete telefon: _____

238. Molimo vas da napišete e-mail: _____

239. Molimo vas da napišete adresu: _____

240. Molimo vas da napišete telefon: _____

241. Molimo vas da napišete e-mail: _____

242. Molimo vas da napišete adresu: _____

243. Molimo vas da napišete telefon: _____

244. Molimo vas da napišete e-mail: _____

245. Molimo vas da napišete adresu: _____

246. Molimo vas da napišete telefon: _____

247. Molimo vas da napišete e-mail: _____

248. Molimo vas da napišete adresu: _____

249. Molimo vas da napišete telefon: _____

250. Molimo vas da napišete e-mail: _____

251. Molimo vas da napišete adresu: _____

252. Molimo vas da napišete telefon: _____

253. Molimo vas da napišete e-mail: _____

254. Molimo vas da napišete adresu: _____

255. Molimo vas da napišete telefon: _____

256. Molimo vas da napišete e-mail: _____

257. Molimo vas da napišete adresu: _____

258. Molimo vas da napišete telefon: _____

259. Molimo vas da napišete e-mail: _____

260. Molimo vas da napišete adresu: _____

261. Molimo vas da napišete telefon: _____

262. Molimo vas da napišete e-mail: _____

263. Molimo vas da napišete adresu: _____

264. Molimo vas da napišete telefon: _____

265. Molimo vas da napišete e-mail: _____

266. Molimo vas da napišete adresu: _____

267. Molimo vas da napišete telefon: _____

268. Molimo vas da napišete e-mail: _____

269. Molimo vas da napišete adresu: _____

270. Molimo vas da napišete telefon: _____

271. Molimo vas da napišete e-mail: _____

272. Molimo vas da napišete adresu: _____

273. Molimo vas da napišete telefon: _____

274. Molimo vas da napišete e-mail: _____

275. Molimo vas da napišete adresu: _____

276. Molimo vas da napišete telefon: _____

277. Molimo vas da napišete e-mail: _____

278. Molimo vas da napišete adresu: _____

279. Molimo vas da napišete telefon: _____

280. Molimo vas da napišete e-mail: _____

281. Molimo vas da napišete adresu: _____

282. Molimo vas da napišete telefon: _____

283. Molimo vas da napišete e-mail: _____

284. Molimo vas da napišete adresu: _____

285. Molimo vas da napišete telefon: _____

286. Molimo vas da napišete e-mail: _____

287. Molimo vas da napišete adresu: _____

288. Molimo vas da napišete telefon: _____

289. Molimo vas da napišete e-mail: _____

290. Molimo vas da napišete adresu: _____

291. Molimo vas da napišete telefon: _____

292. Molimo vas da napišete e-mail: _____

293. Molimo vas da napišete adresu: _____

294. Molimo vas da napišete telefon: _____

295. Molimo vas da napišete e-mail: _____

296. Molimo vas da napišete adresu: _____

297. Molimo vas da napišete telefon: _____

298. Molimo vas da napišete e-mail: _____

299. Molimo vas da napišete adresu: _____

300. Molimo vas da napišete telefon: _____

301. Molimo vas da napišete e-mail: _____

302. Molimo vas da napišete adresu: _____

303. Molimo vas da napišete telefon: _____

304. Molimo vas da napišete e-mail: _____

305. Molimo vas da napišete adresu: _____

306. Molimo vas da napišete telefon: _____

307. Molimo vas da napišete e-mail: _____

308. Molimo vas da napišete adresu: _____

309. Molimo vas da napišete telefon: _____

310. Molimo vas da napišete e-mail: _____

311. Molimo vas da napišete adresu: _____

312. Molimo vas da napišete telefon: _____

313. Molimo vas da napišete e-mail: _____

314. Molimo vas da napišete adresu: _____

315. Molimo vas da napišete telefon: _____

316. Molimo vas da napišete e-mail: _____

317. Molimo vas da napišete adresu: _____

318. Molimo vas da napišete telefon: _____

319. Molimo vas da napišete e-mail: _____

320. Molimo vas da napišete adresu: _____

321. Molimo vas da napišete telefon: _____

322. Molimo vas da napišete e-mail: _____

323. Molimo vas da napišete adresu: _____

324. Molimo vas da napišete telefon: _____

325. Molimo vas da napišete e-mail: _____

326. Molimo vas da napišete adresu: _____

327. Molimo vas da napišete telefon: _____

328. Molimo vas da napišete e-mail: _____

329. Molimo vas da napišete adresu: _____

330. Molimo vas da napišete telefon: _____

331. Molimo vas da napišete e-mail: _____

332. Molimo vas da napišete adresu: _____

333. Molimo vas da napišete telefon: _____

334. Molimo vas da napišete e-mail: _____

335. Molimo vas da napišete adresu: _____

336. Molimo vas da napišete telefon: _____

337. Molimo vas da napišete e-mail: _____

338. Molimo vas da napišete adresu: _____

339. Molimo vas da napišete telefon: _____

340. Molimo vas da napišete e-mail: _____

341. Molimo vas da napišete adresu: _____

342. Molimo vas da napišete telefon: _____

343. Molimo vas da napišete e-mail: _____

344. Molimo vas da napišete adresu: _____

345. Molimo vas da napišete telefon: _____

346. Molimo vas da napišete e-mail: _____

347. Molimo vas da napišete adresu: _____

348. Molimo vas da napišete telefon: _____

349. Molimo vas da napišete e-mail: _____

350. Molimo vas da napišete adresu: _____

351. Molimo vas da napišete telefon: _____

352. Molimo vas da napišete e-mail: _____

353. Molimo vas da napišete adresu: _____

354. Molimo vas da napišete telefon: _____

355. Molimo vas da napišete e-mail: _____

356. Molimo vas da napišete adresu: _____

357. Molimo vas da napišete telefon: _____

358. Molimo vas da napišete e-mail: _____

359. Molimo vas da napišete adresu: _____

360. Molimo vas da napišete telefon: _____

361. Molimo vas da napišete e-mail: _____

362. Molimo vas da napišete adresu: _____

363. Molimo vas da napišete telefon: _____

364. Molimo vas da napišete e-mail: _____

365. Molimo vas da napišete adresu: _____

366. Molimo vas da napišete telefon: _____

367. Molimo vas da napišete e-mail: _____

368. Molimo vas da napišete adresu: _____

369. Molimo vas da napišete telefon: _____

370. Molimo vas da napišete e-mail: _____

371. Molimo vas da napišete adresu: _____

372. Molimo vas da napišete telefon: _____

373. Molimo vas da napišete e-mail: _____

374. Molimo vas da napišete adresu: _____

375. Molimo vas da napišete telefon: _____

376. Molimo vas da napišete e-mail: _____

377. Molimo vas da napišete adresu: _____

378. Molimo vas da napišete telefon: _____

379. Molimo vas da napišete e-mail: _____

380. Molimo vas da napišete adresu: _____

381. Molimo vas da napišete telefon: _____

382. Molimo vas da napišete e-mail: _____

383. Molimo vas da napišete adresu: _____

384. Molimo vas da napišete telefon: _____

385. Molimo vas da napišete e-mail: _____

386. Molimo vas da napišete adresu: _____

387. Molimo vas da napišete telefon: _____

388. Molimo vas da napišete e-mail: _____

389. Molimo vas da napišete adresu: _____

390. Molimo vas da napišete telefon: _____

391. Molimo vas da napišete e-mail: _____

392. Molimo vas da napišete adresu: _____

393. Molimo vas da napišete telefon: _____

394. Molimo vas da napišete e-mail: _____

395. Molimo vas da napišete adresu: _____

396. Molimo vas da napišete telefon: _____

397. Molimo vas da napišete e-mail: _____

398. Molimo vas da napišete adresu: _____

399. Molimo vas da napišete telefon: _____

400. Molimo vas da napišete e-mail: _____

401. Molimo vas da napišete adresu: _____

402. Molimo vas da napišete telefon: _____

403. Molimo vas da napišete e-mail: _____

404. Molimo vas da napišete adresu: _____

405. Molimo vas da napišete telefon: _____

406. Molimo vas da napišete e-mail: _____

407. Molimo vas da napišete adresu: _____

408. Molimo vas da napišete telefon: _____

409. Molimo vas da napišete e-mail: _____

410. Molimo vas da napišete adresu: _____

411. Molimo vas da napišete telefon: _____

412. Molimo vas da napišete e-mail: _____

413. Molimo vas da napišete adresu: _____

414. Molimo vas da napišete telefon: _____

415. Molimo vas da napišete e-mail: _____

416. Molimo vas da napišete adresu: _____

417. Molimo vas da napišete telefon: _____

418. Molimo vas da napišete e-mail: _____

419. Molimo vas da napišete adresu: _____

420. Molimo vas da napišete telefon: _____

421. Molimo vas da napišete e-mail: _____

422. Molimo vas da napišete adresu: _____

423. Molimo vas da napišete telefon: _____

424. Molimo vas da napišete e-mail: _____

425. Molimo vas da napišete adresu: _____

426. Molimo vas da napišete telefon: _____

427. Molimo vas da napišete e-mail: _____

428. Molimo vas da napišete adresu: _____

429. Molimo vas da napišete telefon: _____

430. Molimo vas da napišete e-mail: _____

431. Molimo vas da napišete adresu: _____

432. Molimo vas da napišete telefon: _____

433. Molimo vas da napišete e-mail: _____

434. Molimo vas da napišete adresu: _____

435. Molimo vas da napišete telefon: _____

436. Molimo vas da napišete e-mail: _____

437. Molimo vas da napišete adresu: _____

438. Molimo vas da napišete telefon: _____

439. Molimo vas da napišete e-mail: _____

440. Molimo vas da napišete adresu: _____

441. Molimo vas da napišete telefon: _____

442. Molimo vas da napišete e-mail: _____

443. Molimo vas da napišete adresu: _____

444. Molimo vas da napišete telefon: _____

445. Molimo vas da napišete e-mail: _____

446. Molimo vas da napišete adresu: _____

447. Molimo vas da napišete telefon: _____

448. Molimo vas da napišete e-mail: _____

449. Molimo vas da napišete adresu: _____

450. Molimo vas da napišete telefon: _____

451. Molimo vas da napišete e-mail: _____

452. Molimo vas da napišete adresu: _____

453. Molimo vas da napišete telefon: _____

454. Molimo vas da napišete e-mail: _____

455. Molimo vas da napišete adresu: _____

456. Molimo vas da napišete telefon: _____

457. Molimo vas da napišete e-mail: _____

458. Molimo vas da napišete adresu: _____

459. Molimo vas da napišete telefon: _____

460. Molimo vas da napišete e-mail: _____

461. Molimo vas da napišete adresu: _____

462. Molimo vas da napišete telefon: _____

463. Molimo vas da napišete e-mail: _____

464. Molimo vas da napišete adresu: _____

465. Molimo vas da napišete telefon: _____

466. Molimo vas da napišete e-mail: _____

467. Molimo vas da napišete adresu: _____

468. Molimo vas da napišete telefon: _____

469. Molimo vas da napišete e-mail: _____

470. Molimo vas da napišete adresu: _____

471. Molimo vas da napišete telefon: _____

472. Molimo vas da napišete e-mail: _____

473. Molimo vas da napišete adresu: _____

474. Molimo vas da napišete telefon: _____

475. Molimo vas da napišete e-mail: _____

476. Molimo vas da napišete adresu: _____

477. Molimo vas da napišete telefon: _____

478. Molimo vas da napišete e-mail: _____

479. Molimo vas da napišete adresu: _____

480. Molimo vas da napišete telefon: _____

481. Molimo vas da napišete e-mail: _____

482. Molimo vas da napišete adresu: _____

483. Molimo vas da napišete telefon: _____

484. Molimo vas da napišete e-mail: _____

485. Molimo vas da napišete adresu: _____

486. Molimo vas da napišete telefon: _____

487. Molimo vas da napišete e-mail: _____

488. Molimo vas da napišete adresu: _____

489. Molimo vas da napišete telefon: _____

490. Molimo vas da napišete e-mail: _____

491. Molimo vas da napišete adresu: _____

492. Molimo vas da napišete telefon: _____

493. Molimo vas da napišete e-mail: _____

494. Molimo vas da napišete adresu: _____

495. Molimo vas da napišete telefon: _____

496. Molimo vas da napišete e-mail: _____

497. Molimo vas da napišete adresu: _____

498. Molimo vas da napišete telefon: _____

499. Molimo vas da napišete e-mail: _____

500. Molimo vas da napišete adresu: _____

Anketni listić akcije **Biram o najboljeg opštinskog službenika**

put učitelja u školama ispuniti upitnik ocenama od 1 do 5 i ubaciti ga u glasačku kutiju na izlasku iz opštine. Na ovaj način biće izabran najbolji opštinski službenik koji će dobiti nagradu i manju novčanu nagradu za svoj rad.

Prilikom osmišljavanja aktivnosti nismo imali u vidu samo građane, već i same opštinske službenike. Analize sa početka projekta ukazale su da značajnu prepreku u radu opština predstavljala loša informisanost i nedostatak komunikacije sa građanima. Sa ci-

ljem poboljšanja ovog segmenta urađeni su grafikoni rada opštinskih službi koji su postavljeni na ulaz ove tri opštine. Svaka tabla sadrži osnovne informacije o službama: naziv, spat, radno vreme, nadležnosti. Na taj način svako zainteresovan može samo na osnovu jednog pogleda da pronađe šalter ili kancelariju koja mu je potrebna.

Uvereni smo da će ova akcija doprineti poboljšanju komunikacije između građana i opštinskih službi i rezultirati uspešnijom međusobnom saradnjom. Cilj nam je da uobičajeno nestrpljenje i nerazumevanje u buduću zameni osmeh na licima građana i opštinskih službenika.

TOPAO DOČEK

U okviru akcije *Biram o najboljeg opštinskog službenika* predstavnici Transparency International Srbija posetili su Čukaricu, Kikindu i Niš i na licu mesta upoznali opštinske zvaničnike, predstavnike medija sa planom i cil

Nalepnice u beogradskim opštinama

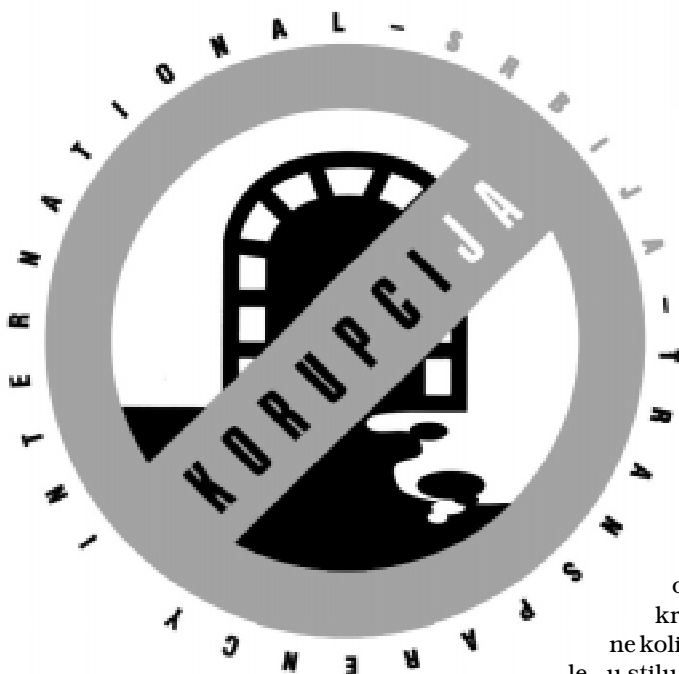
STOP KORUPCIJI

Aktivisti Generacije 21 su sproveli kampanju lepljenja nalepnica Transparency International Srbije sa antikorupcijskim porukama u beogradskim opštinama u periodu od 3. do 6. juna. Cilj ove akcije je podizanje svesti građanja da je konačno došlo vreme da se u ovoj zemlji što je više moguće smanji stepen korupcije. Takođe, postavljanje nalepnica pored opštinskih i državnih ustanova treba da skrene pažnju i opštinskim i drugim vlastima da prestanu sa svojim već ustaljenim "navikama", dok još nije kasno, odnosno da paze "ko ih plaća". Povodom ove akcije razgovarali smo sa Vojislavom Miloševićem, aktivistom Generacije 21.

Kako je došlo do saradnje sa TI Srbija i kako ste se pripremali za ovu akciju?

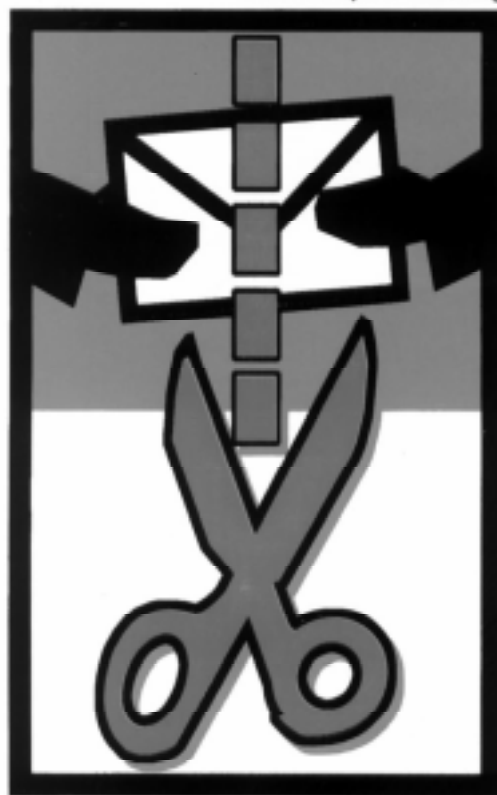
Transparency International Srbija zastupa ideje koje su nama bliske i koje su jedna od neophodnih preduslova demokratskog razvoja ove zemlje i boljih uslova života. Mislim da je do ove saradnja došlo spontano i da će se i u buduće nastaviti. Aktivisti Generacije 21 su, vođeni svojim iskustvom sa predhodnih izbora, ovu kampanju lepljenja nalepnica veoma precizno i strateški isplanirano odradili, sa smanjenim tiražom za planiranu teritoriju. Potrošeno je 16.500 nalepnica, dve vrste: jedne sa tunelom i druge sa kovertom što treba da predstavlja jasan znak protiv korupcije.

Radili ste u Beogradu. Koji su delovi grada pokriveni?

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SRBIJA

www.transparentnost.org

STOP KORUPCIJI

Pokriveno su sledeće opštine: Palilula, Čukarica, Novi Beograd, Zemun, Vračar, Zvezdara, Stari Grad, Savski Venac i Voždovac. Na teritorijama ovih 9 opština nalepticama su pokriveni najprometniji delovi - autobuske stanice, ulazi, pijace, opštinske i državne ustanove, bandere i stubići u najprometnijim ulicama... Cilj nam je bio da nalepnice ne prođu nezapaženo, da ih građani zapaze već na prvi pogled.

Ciljna grupa akcije nisu samo građani, već i opštinski službenici. Na koji način je vaša poruka doprla do gradskih vlasti?

Pošto je slogan ove kampanje većim delom upućen opštinskim i državnim funkcionerima, nalepnice su sasvim "slučajno" našle svoje mesto i u unutrašnjosti opštinskih zgrada. Jedan broj mladih članova Demokratske stranke je, preko naših aktivista, došao do izvesne količine nalepnica, a zatim su ih zalepili unutar svoje centrale - u stilu "Kritika i samokritika".